

ועקצת פני זקן - על הונאת קשישים וניצולם

קשישים, מפאת גילם ומצבם הקוגניטיבי והנפשי, חשופים לפגיעות ולניצול. זהותם קורצת לחורשי מזימות ולשאר גנבים שכן הם מסומנים כמטרה נוחה להונאה, לתקיפה ולשלל עבירות. עו"ד אסף דוק מסביר אודות יסודות עבירות הונאת קשישים וניצולם, העונש הקבוע לצידן תוך סקירת פסקי דין בנושא.

הונאת קשישים הינה עבירה נבזית ושפלה ביותר שכן היא מבטאת פגיעה עמוקה ושורשית בפן האתי והמוסרי בחברתנו. העבריינים נטולי כל מוסר שכן הם מנצלים אוכלוסייה חלשה וחסרת ישע ופוגעים ביחסי האמון של המתלוננים עם שאר הסובבים אותם. מערכות המשפט והחוק מתייחסים בחומרה למעשים נקלים אלו המפרים את ביטחונם האישי ושלוותם של הקשישים ובוזזים את רכשם וכספם בדרכים נלוזות.

מה הדין בגין הונאת קשישים?

סעיף 415 לחוק העונשין מגדיר **מרמה** כטענת עובדה בעניין שבעבר, בהווה או בעתיד, הנטענת בכתב, בעל-פה או בהתנהגות, ואשר הטוען אותה יודע שאינה אמת או שאינו מאמין שהיא אמת. עונשו של אדם **המקבל דבר במרמה** הוא עד **3 שנות מאסר**. במידה והעבירה נעברה בניסיונות מחמירות הדין מזנק לעד **5 שנות מאסר**. במידה ומעשה המרמה נעשה תוך **התחזות בכזב לאדם אחר**, העונש הצפוי למבצעה הוא עד **3 שנות מאסר**.

במידה וההונאה נעשית תוך **שימוש במסמכים מזויפים**, העונש הצפוי למבצעה הוא עד **3 שנות מאסר**. כמו כן, ישנן נסיבות מחמירות הנוגעות בין היתר להיקף הזיופים והנזק הכרוך בהם מבחינה כלכלית, משפטית, עסקית וחברתית - אשר התקיימותן עלולה להוביל אף לעד **5 שנות מאסר**.

מבצעי ההונאה עשויים גם להתחמק מתשלומי מס, להלבין הון או לקחת את הכספים לצרכיהם האישיים. העונש בגין **עבירות מס** נע בין **5-7 שנות מאסר** ובגין **הלבנת הון** עד **10 שנות מאסר**.

15 חודשי מאסר לנאשם שהונה קשישים בפוליסות ביטוח מזויפות

בתיק פלילי 43444-12-15 - במסגרת עסקת טיעון, הנאשם הודה כי בשנת 2015 עבד כפקיד בסוכנות ביטוח. לאור תפקידו, הייתה לו גישה לרשימת הלקוחות. הוא עשה בכך שימוש ואיתר לקוחות בני 65 פלוס בכדי להוציא מהם במרמה כספים תוך תקווה כי בשל גילם ילכדו ברשתו. הנאשם התקשר לקשישים במשך כחודש והציג עצמו כעובד חברת הביטוח. הוא סיפר להם בכזב כי הם זכאים להחזר של עשרת אלפי שקלים וכל שעליהם לעשות הוא לשלם לו עמלות בסך של כמה אלפים. בהמשך, הציג הנאשם פוליסת ביטוח מזויפת בפני אחד מהקשישים, אליו הגיע, וקיבל לידיו צ'ק בגובה של כ-12,000 שקלים, המכסה את ה"עמלה" שביקש. לאחר מכן הוא פנה לקורבן נוסף בה דרש את עמלתו בסך של 3,500 שקלים, במזומן. העובדה כי ביקש את העמלה במזומן, עוררה חשדות אצל הקשיש שבתגובה לכך החליט לפנות למשטרה. לאחר ימים אחדים, הנאשם נעצר ובחקירתו עלה כי הוא ניסה את תרמיתו על קשישים נוספים אך ללא הצלחה, שכן אחד מהקשישים טרם הספיק לשלם את העמלה בשל מעצרו ואילו השני אושפז טרם מסירת התשלום. לנאשם יוחסו עבירות של עושק, זיוף, קבלת דבר במרמה וניסיון קבלת דבר במרמה.

הנאשם הודה בעבירות שיוחסו לו, אך ביקש להתחשב בניסיונותו האישיות שכן, בשל הליכי גירושיו מאשתו הראשונה, הוא נקלע לחובות כבדים. כמו כן, הוא ציין שברצונו לעבור הליך שיקומי בכדי לא לאבד את משפחתו החדשה. המדינה מנגד, דרשה עונש מאסר ממושך לאור מעשיו החמורים שתוכננו בקפידה תוך מטרה לנצל ולרמות אוכלוסייה חלשה.

כבוד השופט אדריס נעמן, הבהיר כי גניבת קשישים מהווה מעשה נקלה יותר מאשר כל גניבה אחרת. הנאשם השתמש במידע אותו השיג בעבודתו וזאת בכדי להונות את הקשישים תוך תקווה שגילם יועיל ויסייע בעבירה. יחד עם זאת, השופט ראה לטובתו של הנאשם את העובדה שחסך זמן שיפוטי יקר ושיתף פעולה עם מערכת המשפט תוך התחשבות ברצונו להשתקם ולפגיעה במשפחתו עקב מחדליו. כמו כן, הוחלט כי

אין הם גבוהים הנזקים הכספיים כתוצאה ממעשיו. למרות זאת, לא ניתן להתעלם מהפגיעה בביטחונם של הקשישים ובשלוות נפשם. אחד מן המתלוננים סיפר כי עקבות מעשיו של הנאשם, איבד הוא את אמונו בבני אדם, שכן הוא שיקר לו במצח נחושה. כמו כן, לנאשם עבר פלילי מכביד הכוללות מעל 15 הרשעות בעבירות הונאה, רכוש ואלימות ולמרות ההזדמנויות שקיבל להשתקם - חזר הוא לסורו. לאחר שקלול הראיות וכלל הטענות נגזר על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי למשך 10 חודשים וקנס כספי בסך של 12,000 לקשיש אותו רימה.

הסגרת אזרחים ישראלים שהונו קשישים בארצות הברית

לאור בקשת התביעה הפדרלית, הוחלט להסגיר אזרחים ישראלים שהפעילו והקימו רשת רחבת היקף ומתוחכמת להונאת קשישים אזרחי ארצות הברית. הנאשמים פנו לקרבות בטענה כי הם זכו בהגבלת לטו בסכום גבוה ובכדי שיקבלו את הפרס המגיע להם, הורו להם לשלם מס בגובה של אלפי דולרים. הנאשמים הצליחו בשיטה זו לקבל במרמה סכומים האומדים על יותר מ-10 מיליוני דולרים. הנאשמים טענו כי יש לשפוטם בארץ מכיוון שמרבית העבירות המיוחסות להם התקיימו בישראל. חקירתם התנהלה בישראל כמו גם משרדי החברה שהקימו. כמו כן, לטענתם רק במידה ולא ניתן להעמיד לדין אזרחי ישראל בישראל יש להסגיר, דבר שלא חל במקרה הנוכחי. השופטת נאוה בן אור קבעה כי מרבית העבירות של הנאשמים בוצעו בארצות הברית וכן קבעה כי הם השתמשו בטכנולוגיה מתקדמת על מנת לפגוע באזרחי ארצות הברית ולחדור לריבונותה. הטענה כי מרכז הכובד של העבירות המיוחסות להם התקיימו בישראל הינה שגויה שכן מעשיהם בוצעו תוך שימוש באמצעי התקשורת המאפשרים מרחק מרשויות החוק והאכיפה בארצות-הברית. לטענתה של השופטת יש להתאים את תהליך הגלובליזציה לחוק ההסגרה, שכן העבריינים פרצו לחומותיה של מדינת ארצות-הברית, גם אם באופן וירטואלי. על כן נקבע כי הנאשמים יוסגרו לארצות-הברית ויועמדו שם לדין.

נפלתם קורבן להונאת קשישים?

בתור חברה מוסרית וצודקת הננו מחויבים להגן על שכבות ואוכלוסיות חלשות, לרבות אוכלוסיית הקשישים בישראל. עלינו להגן על הקשישים מפני העבריינים מכוח הפסוק "אל תשליכני לעת זקנה; ככלות כחי, אל תעזבני". אוכלוסיות אלו, פגיעות יותר מהשאר בשל חולשתן ומצבן הבריאותי והפיזי הרעוע. עלינו לעקור מן השורש כל ניסיון של ניצול, פגיעה, תרעומת ומרמה בקשישים. זו מחובתנו האתית שכן אנו מצויים לערך הנעלה של "והדרת פני זקן". משרדנו מתמחה בייצוג קורבנות הונאה מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת בגורמים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה ונפלת קורבן להונאת קשישים וניצולם פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאר פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}